

Fabrique Nostalgique 2026

Thema: Tabaksfabrieken

Een uitgave van: <https://fabriekofiel.com>

Januari

	M	D	W	D	V	Z	Z
01				01	02	03	04
02	05	06	07	08	09	10	11
03	12	13	14	15	16	17	18
04	19	20	21	22	23	24	25
05	26	27	28	29	30	31	

Na opening van hun eerste sigarenfabriek in Amsterdam in 1890 lieten Eugène Goulmy en Rudolf Baar een tweede exemplaar bouwen in Den Bosch (2,4). De sigarenindustrie was arbeidsintensief (3) en dat maakte het zuiden des lands met haar lage loonkosten een interessante vestigingslocatie. In 1929 kwam de fabriek in handen van Harry Kersten uit Valkenswaard, die er zijn Willem-II-sigaren ging produceren. De naam van het poppodium dat in 1987 onderdak vond in de voormalige fabriek herinnert hier nog aan: Willem-Twee (1).

Februari

	M	D	W	D	V	Z	Z
05							01
06	02	03	04	05	06	07	08
07	09	10	11	12	13	14	15
08	16	17	18	19	20	21	22
09	23	24	25	26	27	28	

De sigarettenfabriek in Zevenaar werd pas succesvol toen ondernemer Kiazim Emin Bey uit Constantinopel in 1920 op Turks-Macedonische tabak overschakelde (3). Deze was in die jaren bijzonder populair onder rokers en het lag dan ook voor de hand om hier met een merknaam naar te verwijzen: Turmac (4). Later ging echter de Virginia-tabak domineren en produceerde men decennialang Peter Stuyvesant voor British American Tobacco, die uiteindelijk ook eigenaar werd van de fabriek (1,2). Nu is er het gemeentehuis van Zevenaar in ondergebracht.

Maart

	M	D	W	D	V	Z	Z
09							01
10	02	03	04	05	06	07	08
11	09	10	11	12	13	14	15
12	16	17	18	19	20	21	22
13	23	24	25	26	27	28	29
14	30	31					

1

2

3

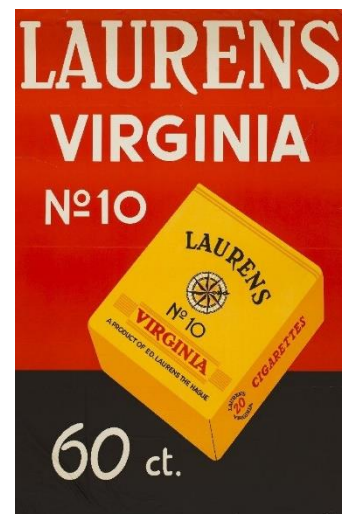

4

In 1881 ontvluchtte de Joodse ondernemer Joseph Garbáty Wit-Rusland en begon een sigarettenhandeltje in Berlijn. Zijn merk 'Koningin van Saba' (4) sloeg aan en hij liet een grote fabriek bouwen in het stadsdeel Pankow (1). Zijn passie voor sport was zo groot dat hij zelfs de door de Nazi's geregisseeerde Olympische Spelen van 1936 ondersteunde (2). In de DDR-tijd werd de fabriek als Volkseigene Betrieb (VEB) samengevoegd met die van Josetti (3) tot de Berliner Zigarettenfabrik, kortweg 'Bezifa'. De fabrieken zijn recent omgebouwd tot resp. appartementen- en kantoorcomplex.

April

	M	D	W	D	V	Z	Z
14			01	02	03	04	05
15	06	07	08	09	10	11	12
16	13	14	15	16	17	18	19
17	20	21	22	23	24	25	26
18	27	28	29	30			

Eduard Laurens produceerde vanaf 1921 in Den Haag sigaretten onder de merknaam 'Le Khedive' en breidde later zijn assortiment uit met 'Laurens N° 10' op basis van Virginia-tabak. Begin jaren vijftig verhuisde de onderneming naar een nieuw fabriekscomplex in de Binckhorsthaven (2) en beleefde daar veel succes met het merk 'Caballero'. Na sluiting in 1995 onderging het een herbestemming tot bedrijfsverzamelcentrum met de naam Caballero-fabriek (1,3).

Mei

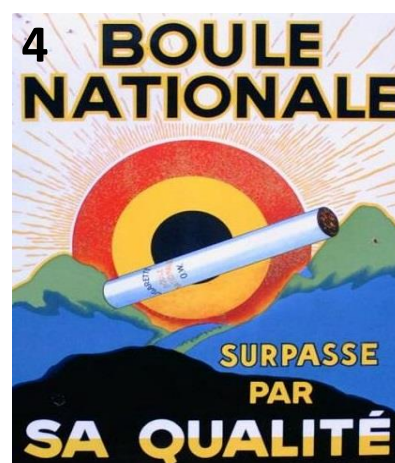
	M	D	W	D	V	Z	Z
18					01	02	03
19	04	05	06	07	08	09	10
20	11	12	13	14	15	16	17
21	18	19	20	21	22	23	24
22	25	26	27	28	29	30	31

Het fabriekscomplex voor koffie, thee én tabak dat de Rotterdamse ondernemer Kees van der Leeuw eind jaren twintig in de Spaanse Polder liet bouwen geldt als een iconisch voorbeeld van moderne industrie-architectuur en behoort daarom nu tot het UNESCO-werelderfgoed (2). Vooral de hangbaan waarmee de verpakte Van Nelle-producten via luchtbruggen van de fabriek naar het magazijn getransporteerd werden was revolutionair (3). Na beëindiging van de productie in 1995 groeide de Van Nellefabriek uit tot een geliefde kantoor- en eventlocatie waar momenteel meer dan tachtig grote- en kleine bedrijven gevestigd zijn (1).

Juni

	M	D	W	D	V	Z	Z
23	01	02	03	04	05	06	07
24	08	09	10	11	12	13	14
25	15	16	17	18	19	20	21
26	22	23	24	25	26	27	28
27	29	30					

De Brusselse deelgemeente Molenbeek had vroeger een uitgesproken industrieel karakter. André-J. Jacobs Aîné liet er vanaf 1874 tabak verwerken onder de merknaam AJJA (2). Zijn bedrijf werd in 1928 overgenomen door Odon Warland die na de Eerste Wereldoorlog een sigarettenimperium opbouwde rond het merk 'Boule Nationale' (4). In 1930 verrees in Molenbeek een moderne fabriek in betonnen hoogbouw waarin British American Tobacco tot 2001 actief was. Tegenwoordig is hier bedrijfscentrum 'Lavoisier' in gevestigd (3) en in de voormalige pakhuizen van AJJA wordt gewoond (1).

Juli

	M	D	W	D	V	Z	Z
27			01	02	03	04	05
28	06	07	08	09	10	11	12
29	13	14	15	16	17	18	19
30	20	21	22	23	24	25	26
31	27	28	29	30	31		

1

2

3

4

Al voor de komst van Philips in 1891 was Eindhoven een echte industriestad dankzij de productie van textiel én sigaren (3). Naast Van Abbe (Karel I) en Mignot & De Block (Senator) behoorde Van Gardinge & Co. tot de grootste sigarenfabrieken van de stad (4). In 1923 ging het bedrijf echter failliet en vanwege de grote behoefte aan woonruimte werd de fabriek (2) door exploitatiemaatschappij Ventose omgebouwd tot appartementencomplex met winkels, een café en een hotel. Recent herkreeg de Ventose-flat haar oorspronkelijke kleurenschema (1).

Augustus

	M	D	W	D	V	Z	Z
31						01	02
32	03	04	05	06	07	08	09
33	10	11	12	13	14	15	16
34	17	18	19	20	21	22	23
35	24	25	26	27	28	29	30
36	31						

1

2

3

Louis Dobbelmann, telg uit een Nijmegens ondernemersgeslacht, begon in 1865 in Rotterdam een tabakshandel en breidde deze uit met een sigarenfabriek (4). Nadat het complex aan de Hoogstraat bij het bombardement van 1940 verloren was gegaan, liet het bedrijf tijdens de oorlogsjaren een nieuwe fabriek bouwen aan de Noordkade in Waddinxveen (2). Tot 1964 is daar tabak verwerkt (3), waarna de Nederlandse Kabel Fabriek er tot 1992 actief was. Nu is het een verzamelcomplex voor uiteenlopende bedrijvigheid (1).

September

	M	D	W	D	V	Z	Z
36		01	02	03	04	05	06
37	07	08	09	10	11	12	13
38	14	15	16	17	18	19	20
39	21	22	23	24	25	26	27
40	28	29	30				

Sommige sigarettenfabrikanten gingen heel erg ver in het oproepen van Oosterse sferen om hun rookwaren bekendheid te geven, zoals Hugo Zietz in het Duitse Dresden. Hij liet in 1907 een fabriek in de vorm van een moskee bouwen (2) en ging er onder de merknaam Yenidze produceren (4). Later kwam de fabriek in handen van het Reemtsma-concern, net als die van Jasmatzki elders in de stad (3). Daar produceert men ook nu nog sigaretten, terwijl het Yenidze-gebouw tegenwoordig kantoren bevat en een restaurant onder de koepel (1).

Oktober

	M	D	W	D	V	Z	Z
40				01	02	03	04
41	05	06	07	08	09	10	11
42	12	13	14	15	16	17	18
43	19	20	21	22	23	24	25
44	26	27	28	29	30	31	

1

2

3

4

In een statig pand aan de Utrechtse Oudegracht bevonden zich van 1844 tot 1933 de winkel en kantoren van sigarenproducent Gerlachus Ribbius Peletier (1,4). Daarachter lag de fabriek, waarin ook een aparte afdeling was waar vrouwen werkten (3). In 1859 was Peletier de eerste ondernemer die sigarenmaaksters in dienst nam, uiteraard vanwege de lagere loonkosten. Later waren ook zij te duur en verplaatste de tabaksverwerking zich naar Veenendaal. Niet helemaal overigens, want aan de rand van de stad hield Douwe Egberts het nog decennia vol (2).

November

	M	D	W	D	V	Z	Z
44							01
45	02	03	04	05	06	07	08
46	09	10	11	12	13	14	15
47	16	17	18	19	20	21	22
48	23	24	25	26	27	28	29
49	30						

Voordat Veenendaal in de vorige eeuw een centrum van sigarenfabricage werd telde het dorp tal van kerverijen waar men de tabak verwerkte die op de Utrechtse Heuvelrug geteeld werd (2). Ondernemersfamilie Van Schuppen, die er al met succes een wolfabriek had opgezet (Scheepjeswol), richtte zich daarna op de sigarenproductie onder de merknaam 'Ritmeester' (3,4) Een nieuwe generatie Van Schuppen introduceerde de merken 'Panter', 'Cavansa' en 'Schimmelpenninck', eveneens met fabrieken in Veenendaal en Wageningen. In het pand van Ritmeester is nu bedrijventenue 'De Sigarenfabriek' ondergebracht (1).

December

	M	D	W	D	V	Z	Z
49		01	02	03	04	05	06
50	07	08	09	10	11	12	13
51	14	15	16	17	18	19	20
52	21	22	23	24	25	26	27
01	28	29	30	31			

Ondernemers die op de laagste kostprijs uit waren lieten hun sigaren in de Kempen vervaardigen. In plaatsen als Valkenswaard, Duizel en Bergeijk ontstonden zo tal van ateliers, fabriekjes of dependances, zoals die in Reusel waar Henri van Abbe zijn Karel-I-sigaren produceerde en wat nu een bedrijfsverzamelgebouw is (2,4). Aan de andere kant van de grens groeide Arendonk uit tot een productiecentrum. Voormalige sigarenfabrieken die een nieuwe bestemming hebben gekregen zijn te vinden in Turnhout, waar gewoond wordt in die van Meeuwesen & Quinet (3) en Wijchmaal bij Peer, waar B&B 'Factorij 10' is gevestigd in die van Jan Hoefnagels & Zonen (1).